

F. Ulusal Dergilerde Yayınlanan Makaleler



F5. Özderin, S. Gerçekliğin Figüratif Kitap Katipleri ile Hakikatin Non-Fügüratif Bilgi Zabitleri ...Kitap Katipleri...Bilgi Zabitleri..., Artist Modern Sanat Dergisi, Temmuz 2007, İstanbul

ARTİST modern

Eylül 2007 Sayı 8 / 01
Yayın Tarihi - Farklı Sanatı Açık

Yayıncı
Artist Yayın Endüstriyel ve Eğitim Hizmetleri Ltd.
www.galeriartist.com

Başkan
Dağhan Özil
daghanozil@galeriartist.com

ERA Medya Grup Başkanı
Levent Özçelik
levent@eramedya.com

YAPIM

era

Genel Yayın Yönetmeni
Prof. Kaya Özsegin
info@galeriartist.com

Yazı İşleri Müdürü
Arzu Mıldan
arzu@eramedya.com

Edisör
Şahika Bardakçı
info@galeriartist.com

Ankara Temsilcisi
Seyra Feraylı
seyra@eramedya.com

Yazı Kurulu

Prof. İsmail Tunali / Prof. Ayta Ersoy / Prof. Tomur Atagözü /
Abdülkadir Gönnyaz / Gülekin Çiğdem / Ümit Gezgini /
Gülsel İnal / Doç. Dr. Ertuğrul Algan / Prof. Neriman Samur

Bu Sayıda Katkıda Bulunanlar

Yrd. Doç. Dr. Zekiye Antakyalıoğlu / Kader Ay / Güler Emek /
Doç. Dr. Mutlu Erbay / Sanem Eyigün / Ahmet Güneşekin /
Dodi Halilli / Hayrettin Karateke / Mebin Karıncı /
Yardı. Doç. Dr. Nimet Keser / Süleyman Özderin / Emine Özi

Fotoğraf Editörü
Volkan Doğan
volkan@eramedya.com

Fotoğraf
Tolga Özgal
tolga@eramedya.com

Selçuk Şamiloğlu
selcuk@eramedya.com

Sanat Yönetmeni
Murat Özağır

era
medya

ERA Reklam Grup Başkanı
Şehlem Ertekin
sehlem@eramedya.com

Dergi Reklam Satış Sorumlusu
Banu Elmas
banu@eramedya.com

Reklam Rezervasyon
Burcu Kurmaç
burcu@eramedya.com

TANITIM VE HALKA İLİŞKİLER

bizce

Bizce Tanıtım & İletişim Hizmetleri
www.buzcetanim.com

Yönetici Ortak
Esra Dalgıç - Yeşim Alicioğlu
Müşteri İlişkileri Direktörü
Meltem Oluşdemir Güreler
meltem@buzcetanim.com

YÖNETİM

Genel Koordinatör
Levent Uğurlu
lu@eramedya.com

Hukuk Danışmanı
Serdar Mutlu
av.serdarmutlu@superonline.com

Reklam Yazan
Kaan Demirdöğen
kaan@eramedya.com

Fransız

Yusuf Duran
yusuf@eramedya.com

Satış Sorumlusu
Ayten Öz
aytenoz@eramedya.com

Ulaştırma

Emre Zeylan

Adres
Asmalimescit Mahallesi General Yağcan Sokak Çobukçu Han 12 / 1
Beyoğlu / İstanbul +90 212 292 78 04 (pbx)
www.eramedya.com

Baskı

Maz Matbaacılık
Dereboynu Cad. Zağra Binası B Blok No 1 Maslak / İstanbul
Tel: 0212 286 11 96
info@mazmat.com

İÇİNDEKİLER

Kapak: Rene Magritte

Haberler 10

İsmail Tunali
Yünlü Bir Estetik Değer "Yüce"ye Açık 14

Kaya Özsegin
Doisneau: Açık Yürekli Bir Fotoğraf Ustası 16

Nimet Keser
Ressam Ve Model 22

Dodi Halilli
Kandınan Sanatın Öyküsü 1 28

Zekiye Antakyalıoğlu
Bilincin Fırgaya İki Farklı Yansıması: Dalı ve Magritte 34

Arzu Mıldan
Yunus Büyükkuşoğlu: Sanat, Her Zaman 42

Neriman Samurçay
Nurcan Gül'in Güzel Dünyası 46

Sanem Eyigün
"Magnum Bakış"ndan İstanbul 58

Mutlu Erbay
Sanatsal Yeteneği Ölçme Sorunu 60

Süleyman Özderin
Kitap Kâtipleri-Bilgi Zabıtları 64

Tomur Atagök
Müzelerden ve Kültür Kurumlarından 72

Hayrettin Karateke
Resme Tutkun Bir Çift: Emel-Dihan Karadoğan 76

Ertuğrul Algan
Bir Sanat Kolektifi: Kamel Abi 80

Abdülkadir Gönnyaz
Bir Anlatıcı Takdimidir 84

Ümit Gezgini
Mekân, Nesne Ve Estetik Gerçeklik 86

Emine Özbük
Satenav Özlük: İhterik 88



22



34



46



F5. Özderin, S. Gerçekliğin Figüratif Kitap Katipleri ile Hakikatin Non-Fügüratif Bilgi Zabıtları ...Kitap Katipleri...Bilgi Zabıtları..., Artist Modern Sanat Dergisi, Temmuz 2007, İstanbul

KİTAP KÂTIPLERİ BİLGİ ZABİTLERİ

Süleyman Özderin

BİLGİ NESNESİ OLABİLEN HER ŞEY, FELSEFE ALANINDA OLDUĞU GİBİ, SANAT ALANINDA DA ÜRETİMSEL BİLGİNİN BİLİMİ OLMA ÖZELLİĞİ TAŞIR VE BİR ÜST AŞAMADA ELEŞTİREL YARATICILIK AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLİR. NİHAYETİNDE ÜRETİMSEL DÜŞÜNENİN ÜRÜNÜ OLAN BÜTÜN YARATICI BİLGİLER, SANATSAL UYGULAMALAR EVRENSEL BİR DEĞER ANLAYIŞIYLA ÖLÇÜLMELİDİR.

Felsefi uzantılar açısından düşünce tarihinin hemen hemen her döneminde görüş ayrımı yapılmaksızın bilincin hâkim olabileceği bütün bilgi türleri evrensel bir problem varlığı ile hesaplaşma hırsları içerisinde oluşturulmuştur. Antikçağ öncesi felsefelerde, düşüncenin temas ettiği ilk "İlgiler" genellikle Hindistan ve Çin'e dayanan Doğulu kaynaklar olarak içeriği tam belirlenmeyen bilgi sempoileri ile başlamış ve daha sonra varlık ve doğa kaygılarına dönüşerek devam etmiştir. Bu dönemlerden sonra felsefenin ciddi anlamda kendi miladi varlığını başlatması bilindiği gibi dönemin sanat anlayışına paralel olarak antikçağ felsefesi ile gerçekleşmiştir. Antikçağ felsefesi düşünce tarihinin temeline çok büyük gelişmeler yerleşmesine rağmen, evrensel hakikati ve varlığı sorgulama hırsları, bundan sonraki dönemlerde de pek değişmemiş filozofların felsefelerinin tek kaynağı halinde süregelmiştir. Bu anlamda diyalektik açıdan "materyalizm" düşünce tarihinde 17. ve 18. yüzyılın süreçsel bir ürünü olmayıp bundan çok daha önce antikçağda Yunan filozoflarından Leukippos ve Demokritos tarafından, temelde aynı eleştirel bilgilerle ortaya koyulan felsefi bir sistem haline getirilmiştir.

Varlık, bilgi ve insan üçgeni açısından bakıldığında, diyalektikğin işleyiş yasaları insan "üçüncüsünün" dışında bilinçten bağımsız; ama evrensel bir akıl bağıntısı kapsamında her zaman varlık ve bilgi "ikilisinin" içinde olmuştur. Çünkü oluş biçimi esas olarak "değişmeyen"; fakat yansıma biçimi değişebilen tek şey "varlık ve bilgi" ikilisidir. Buna karşılık doğal yasalardan ürünü olan insan maddi bağlarından dolayı evrensel tümel hakikat açısından bu varlık ve bilgi ikilisine karşı değişkenlik bilinci sınırlı olan bir canlıdır. Oysa maddi yapısı insan da olsa bilinç yapısı maddesel doğayı içermeyen bir varlık bilinci, varlık ve bilgi ikilisi türünde evrensel-tümel olabilen zihinsel bir özdeşlik biçimi yaratılabilir. Bu nedenle makalede bilgi yaratıcılığı, bilinç ve insan arasındaki sorunlar, sanat ve felsefe ilişkilerine dayanılarak bir varlık biçimi olan hakikatin saltık bilgisi açısından çözümlenmeye çalışılmaktadır.

Klasik bir anlayışta, diyalektikte materyalizm açısından bakıldığında "gerçeklik" ve "hakikat" arasındaki bilgi ve algı farkıyla ilgili tartışmalar; düşünceyi maddenin, bilgiyi de gerçekliğin yansıma biçimi olarak birbirinden potansiyel bir biçimde ayırır. Düşüncenin maddesi, yöneldiği "şey" bakımından dış dünyanın yansıması olan doğayı doğrudan kendiliğinden haline getirir ve marbutat "diyalektik materyalizm" bir içeriğe dönüştürür. Bu ritüelün ilgisizinden marbutata

F5. Özderin, S. Gerçekliğin Figüratif Kitap Katipleri ile Hakikatin Non-Figüratif Bilgi Zabıtları ...Kitap Katipleri...Bilgi Zabıtları..., Artist Modern Sanat Dergisi, Temmuz 2007, İstanbul

GERÇEKLİĞİN
“FİGÜRATİV KİTAP KATIPLERİ”
İLE
HAKİKATİN
“NON-FİGÜRATİV BİLGİ ZABİTLERİ”

“...kitap katipleri...bilgi zabitleri...”

Felsefi uzantılar açısından düşünce tarihinin hemen hemen her döneminde görüş ayrımı yapılmaksızın bilincin hakim olabileceği bütün bilgi türleri evrensel bir problem varlığı ile hesaplaşma hırısı içerisinde oluşturulmuştur. Antikçağ öncesi felsefelerde, düşüncenin temas ettiği ilk “ilgiler” genellikle Hindistan ve Çin’e dayanan doğulu kaynaklar olarak içeriği tam belirlenmeyen bilgi sempatileri ile başlamış ve daha sonra varlık ve doğa kaygılarına dönüşerek devam etmiştir. Bu dönemlerden sonra felsefenin ciddi anlamda kendi miladi varlığını başlatması bilindiği gibi dönemin sanat anlayışına paralel olarak antikçağ felsefesi ile gerçekleşmiştir. Antikçağ felsefesi düşünce tarihinin temeline çok büyük gelişmeler yerleştirmesine rağmen, evrensel hakikati ve varlığı sorgulama hırısı bundan sonraki dönemlerde de pek değişmemiş filozofların felsefelerinin tek kaynağı halinde süregelmiştir. Bu anlamda diyalektik açıdan “materyalizm” düşünce tarihinde 17. ve 18. yüzyılın süreçsel bir ürünü olmayıp, bundan çok daha önce antikçağda Yunan filozoflarından Leukippos ve Demokritos tarafından, temelde aynı eleştirel bilgilerle ortaya koyulan felsefi bir sistem haline getirilmiştir. (tr.wikipedia.org/wiki/Maddecilik)Varlık, bilgi ve insan üçgeni açısından bakıldığında, diyalektiğin işleyiş yasaları insan “üçüncüsünün” dışında bilinçten bağımsız ama evrensel bir akıl bağıntısı kapsamında her zaman varlık ve bilgi” ikilisinin” içinde olmuştur. Çünkü oluş biçimi esas olarak “değişmeyen”; fakat yansıma biçimi değişebilen tek şey “varlık ve bilgi” ikilisidir. Buna karşılıklıdoğal yasaların ürünü olan insan maddi bağlarından dolayı evrensel tümel hakikat açısından bu varlık ve bilgi ikilisine karşı değişkenlik bilinci sınırlı olan bir canlıdır. Oysa maddi yapısı insan da olsa bilinç yapısı maddesel doğayı içermeyen bir varlık bilinci, varlık ve bilgi ikilisi türünde evrensel-tümel olabilen zihinsel bir özdeşlik biçimi yaratabilir. Bu nedenle makalede bilgiyararıcılığı, bilinç ve insan arasındaki sorunlar, sanat ve felsefe ilişkilerine dayanılarak bir varlık biçimi olan hakikatin saltık bilgisi açısından çözümlenmeye çalışılmaktadır.

Klasik bir anlayışla, diyalektiğe materyalizm açısından bakıldığında “Gerçeklik” ve “Hakikat” arasındaki bilgi ve algı farkıyla ilgili tartışmalar; düşünceyi maddenin, bilgiyi de gerçekliğin yansıma biçimi olarak birbirinden potansiyel bir biçimde ayırır. Düşüncenin maddesi, yöneldiği “şey” bakımından dış dünyanın yansıması olan doğayı doğrudan kendi nesnesi haline getirir ve maddeyi “diyalektik materyalist” bir içeriğe dönüştürür. Bu diyalog ilişkisinden meydana gelen “eleştirel bilginin” yöneldiği diğer “şey” ise,doğal yönelimin tersine karşı argüman göreviyle“bilgideki hakikat” alanının kendisini oluşturur. Yani giriş cümlesinde belirtildiği gibi “ilgili tartışmalar” bilgiyi hakikatin gerçekliği olan felsefi bir taraf olarak ayırır. Gerçeklik ile hakikat bilincinin nereden ve nasıl doğduğu, felsefe tarihinde oldukça tartışılan ve felsefenin

bu günkü sahip olduğu düşünce zenginliğini yaratan asıl bütünü ve asıl sorunu teşkil eder. Felsefe tarihi boyunca ortaya koyulan teori ve yöntemlerin hemen hemen hepsi eleştirel bilgi üretimine dayanarak tabi ki saltık varlığı ve düşünceyi temellendirmeye çalışmıştır. Marksistlere göre maddenin ve gerçekliğin kendisi olarak algılanan “doğa”, düşüncenin gerçekliği biçiminde algılanan diyalektik teori ile aynı yasalarla işleyen ve aynı zemine oturan olgulardır. Diyalektiğin anlamı düşüncenin dönüşümsel değişimi olsa da materyalizmin maddeciliği konusuna gelince, bu noktada dönüşen ve değişen düşüncenin dışına taşılarak artık maddenin düşünce üzerindeki hakimiyetinden söz edilir. Kuşkusuz bu problemin yarattığı asıl tartışma, bilindiği gibi madde temeline dayanmayan “idealist” düşünceyi materyalizmden ayıran karşıt noktalarda ortaya çıkmaktadır. Bu karşıtlıklardan en önemlileri arasında bulunan Yansımaya teorisi materyalizmin diyalektiği ile aynı temele dayanır. Oysa idealist anlayış, materyalizmin tersine, varlığı düşüncelerin yönettiği ve bunun dışında her hangi bir “oluş formunun” olmadığını savunarak, düşüncelerin üretilme merkezi olan “aklı” nesnel ideal açıdan metafizik bir hakikat haline getirmiştir. Burada hemen şunu belirtmekte yarar var ki; idealitede “nesnel” yaklaşım, idealiteyi teolojik yönde algılayan “znel” yaklaşımdan tamamen farklıdır ve bu makalede tabi ki idealitenin nesnel yanları ile ilgili düşünceler ele alınmaktadır. Bu noktada saltık bilgi açısından “nesnel idealarla” “znel idealar” kesinlikle birbirine karıştırılmamalıdır. Akıl evrensel bir tümel biçiminde “nesnel-ideal” zihinselliğin yansıtıldığı saltık bilgiyi, asıl hakikati, evrensel bir gerçeklik statüsünde temsil etmektedir.

Yalnızca İdealistler ve materyalistler tarafından değil bütün filozoflar tarafından tartışılan fikirler, olgular, teoriler hangi içeriğe dayanırsa dayansın yalnızca üretimsel düşüncenin bilgi nesnesini çoğaltmayı ve dönüştürmeyi hedef alır. Böylece bilgi nesnesi olabilen her şey felsefe alanında olduğu gibi sanat alanında da aslında üretimsel bilginin bilimi olma özelliği taşıyarak, bir üst aşamada eleştirel yaratıcılık açısından değerlendirilir. Yukarıda da belirtildiği gibi eleştirel bilgi açısından bütün düşüncelerin üretim ve yönetim merkezi olan zihin akıl tarafından yönetilen olgusal, soyut bir var-oluş biçimidir ve materyalizm gibi diyalektik yöntemleri kendi algılayış biçimine göre kullanır. Materyalizmin diyalektik yöntemleri, diyalektiği maddenin katılığına agnostisist (bilinemezci) hatta aksiyom (doğruluğuna inanılan ama ispat edilemeyen) bir bakış açısıyla bağlanarak nesnesini, maddeye dayanmayan saltık bilgi açısından zgn bir biçimde aşkınlılaştıramamıştır. Dolayısıyla maddeye karşı dogmatik ve yararsız bağlılıklardan dolayı materyalist diyalektik, ideal hakikat felsefesi gibi aşkın bir tavır ortaya koyamamaktadır. Bu anlamda varolan ruh ve madde tartışmalarında materyalizme göre akli-bilinç olan ruh, maddenin dışında her hangi bir varlık boyutuna sahip değildir ve madde asıl gerçeklik olarak akli bilinci gösteren ruha hakimdir. Grldğu gibi hakikat ile gerçeklik arasındaki temel farklar felsefi tartışmalar açısından her iki yönde de ele alınarak tıpkı sanatta olduğu gibi birbirine taban tabana zıt olan görüşler ortaya koyulabilmektedir. Felsefe ve sanatsal yaratıcılıkla ilgili bütün fikirler tabi ki özgürce ifade edilebilir; fakat gerçeklik temeli, üretimsel düşünce açısından ne kadar verimli bir mantık açılımı yaratabiliyorsa o düşünceye diğerleri arasında elbette daha farklı bir değer biçilir. Bilindiği gibi zihinsel performanslar açısından düşüncelerin derinlik boyutu ile bu boyutun mantıksal çözümlenmeleri kesintisiz bir akışkanlık içerisinde yaratıcı bir sonuca varabiliyorsa, bu sonucun değeri ancak onun ne kadar zihinsel olabildiğiyle ölçülebilir. Üretimsel düşünceye göre sanat ve

felsefede değer kavramının anlamı; daha önce kısmen ya da tamamen "o biçimde düşünülmemeyen şeyin" eleştirel bilgiyle ortaya koyulması değil midir?..... Evet..... tabi ki öyledir. O halde üretimsel düşüncenin ürünü olan bütün "yaratıcı bilgiler", "sanatsal uygulamalar" evrensel bir "değer felsefesi" anlayışıyla ölçülmek zorundadır.

Düşünce dünyasında gerçeklik ile onun yansıması olan hakikat her ne kadar felsefi tartışmaların konusu olsa da, bilgi ve düşünce üretimi açısından aynı zamanda modern sanat yaratıcılığının da başlıca sorguladığı konular arasındadır. Dolayısıyla bu makalede vurgulandığı gibi, sanatsal bilgi yaratıcılığı ve hakikat sorununun temelinde elbette felsefi bir yaklaşım bulunmaktadır, bulunmak zorundadır. Çünkü sanat açısından var-olan "yaratıcı etkinliği" kuru kuruya sadece sanatın değer zenginliği içerisinde daha önce olmayan bir "şeyi" görünür hale getirmek değildir; tersine onun kaynaklık nedeni olan asıl bilgiyi de mutlak bir kararlılıkla beraberinde sunabilmektir.

Bir çok yerde ifade edildiği üzere 21. yüzyılın sanat açısından algıladığı "yaratıcılık kriterleri", kesinlikle bilgi değerini sanat eserinin değeriyle kaynaşmış bir bütün olarak algılamaktadır. Bu algılamamanın dışında saltık yaratıcılıkla ilgili başka bir kriter söz konusu olamamakla birlikte sanat adına bilgi değeri içermeyen hiç bir oluşum 21. yüzyılın yaratıcılık algıları statüsünde değerlendirilemeyecektir. Bu belirleme; "bilgi üretiminde" yaratıcılığın gerçek anlamda ve ulaşılması en zor biçimiyle uygulanması konusunda belirtilmek istenen "üst düzey" bir anlayışı yansıtmaktadır. Bu anlayış zihinsel bir "idealite" olarak kendisini toplumun her özesine anlatmak zorunda değildir; fakat anlaşılma kaygısı, onu anlamak isteyen her öznenin zorundalık yükü ile karşı karşıya olduğu bireysel bir sorundur. Yaratıcılığın ürünü olan nitelikli bilgi konusunda anlaşılamayan her "şey" anlayamayan muhataplar için en büyük engeldir. Dolayısıyla yaratıcılık, "düzey üstü" değer kazanan, anlama ve anlaşılma arasında çaba üzerine çaba kaygısı gerektiren çok zor koşullarda meydana gelen bir olgudur.

Şimdi yaratıcı bilginin bu kadar önemli bir ayrıcalık değeri olduğunu söyledikten sonra, bu üretimsel bilgi ayrıcalığının 21. yüzyılda sözde "sanat ve yaratıcılık" söylemleri içerisinde son derece amaç dışı ve yüzyılın beklentilerini karşılamayan bir yararsızlık fonksiyonuyla kullanıldığı net bir biçimde görülmektedir. Bu keskin eleştiri kapsamında modern sanatın geçmiş uzantıları; gelecekteki beklentiler bakımından öncü bir gelişim süreci içerisinde kesinlikle değerlendirilememektedir. Sonuçta ise bu verimsizliğin tek nedeni sanatın yaratıcı ruhunun yeni bir felsefi-sanat anlayışıyla ele alınamamasından kaynaklanmaktadır. İşte bu yüzden modern sanatın ömrünü tamamladığı ve artık yenilik adına bir yaşam belirtisi gösteremeyeceği bir çok düşünür ve sanatçı tarafından ortalama yüz yıl önce söylenmiştir. O halde günümüze ulaşan yüz yıl sonraki süreçte sanat adına yapıldığı söylenen bütün faaliyetler en fazla postmodernizmi ikinci bir kez daha "post"laştırmaktan öteye gidememiş hatta bunların büyük bir kısmı en iyi haliyle post modernist bir söylem bile olamamıştır. Dolayısıyla özellikle Türkiye'de ve Avrupa'da hatırı sayılır büyük bir "kitle", sanat adına yüzyılın faaliyetleri diye niteledikleri "sergi, sempozyum, bienal, trienal" gibi bir takım etkinlikleri geçmişin bayatlamış versiyonları olarak son derece can sıkıcı bir hevesle sürdürmektedirler. Bu etkinliklerde günümüz sürecinde bir çok okurun ve sanat tüketicisinin yakından takip ettiği gibi, bir takım isimler basmakalıp bir üslup haline getirdikleri resim, heykel çalışmalarını tamamen ticari kaygılara dönüştürerek

sürekli aynı tekrarlara dayanan aynı sıkıcılıklarla ortaya koyuyor; fakat bunları değişip dönüşen bir değer haline çeviremiyorlardır. Bilişim teknolojileri geliştikten sonra anlaşıldığı üzere, bu monoton uygulamalar sanat adına değil turistik ve ticari faaliyetlerin “medyatikliği” adına gerçekleştirilmektedir. Örneğin artık hiç bir özelliği kalmayan İstanbul bienalleri neredeyse her önüne gelenin küratörlük komplekslerini sözde “kavramsal sanat” adına tuhaf tuhaf nesnelere ve aksiyonları sergileyerek gösterdikleri eğlencelik panayırılara dönüşmüştür. Bu nesnelere muhatap olan hiç kimse, neyin nasıl ve neden anlatıldığı ya da anlatılmadığı konusunda hiç bir fikre sahipmiş gibi görünmemektedir. Çünkü bu nesnelere “türü ne olursa olsun dile getirdiği şey konusunda” temelsiz yaklaşımlardan dolayı sanatın varlık nedenleriyle ilgili kaygılar üzerinde kesinlikle durulmamakta, durulamamaktadır. Kaldık ki; varlık biçimi tamamen zihinsel çabaların üst düzey ürünü olan kavramları ifade etmek olan sanat, “izleyicisine” bu nesnelere neden var olduğu konusunda dile getirilmesi gereken esas problemi yansıtamamaktadır. Evet bu çok hassas bir bakış açısıyla tespit edilmiş, öz dışında hemen hemen gereksiz olan her şeye ulaşan dejeneratif ve başarısız bir gerçekliktir. Bunların hiç birinde, yeni, daha önce ifade edilmemiş olan bir değer bulunmamaktadır. İşte bu başarısızlığın ortaya çıkardığı ilgisiz görsel problemler; kavramlar dünyasının tamamen çarpıtılmasına ve sanatın kavramlar dünyası ile bütünüyle yanlış temellere dayanan ilişkiler kurmasına neden olmaktadır. Bilginin ve onun doğru temellere yerleştirilerek ifade edilmesinin hayati bir öneme sahip olduğu günümüz dünyasında ise, tam tersi yapılarak büyük oranda kültürel spekülasyon enflasyonu yaşanmaktadır. Sanat adına yapılan her hangi bir aktivitenin gerçekten değeri olan bir seviyede olabilmesi, her zaman ve her yerde mümkün olabilecek bir olasılık bolluğu içinde maalesef değildir ve olması da beklenemez. Sanat ürünü bu anlamda değer teklifi içeren nadir bir olgudur. Dolayısıyla güncel bir deyimle artık medyatik bir festival kaygısına dönüştürülen “kavramsız ve anlamsız sanat” bir de küratörlük hastalığı salgılayan bilinçsiz popülist bir mekanizma haline getirilmiştir. Doğal olarak bu mekanizmanın mutlu figürleri de, medyatik gülen elma şekerleri olan kendinden kurmalı “küratörler” dir. Bu küratörler bienaller için bin bir emekle elde ettikleri!!!...“kılıç bende gücünü” kullanmanın bencil zevkini çıkararak, sözde güncellik adına, “doyumsuz bir zevkle” sanatın ciddiyetini “yetişin biletler tükeniyor” nida ve ilanlarıyla bir sirk eğlencesi haline çevirmişlerdir. Sözde kavramsal olması düşünülen şey ya da şeylerin düşünsel temeliyle ilgili hangi potansiyele sahip oldukları ve neye göre düşündükleri hiç bir şekilde açıklanmayan bilinmeyen bu insanların, basın yoluyla yaptıkları açıklamalardan, bırakın “kavramsal sanatı”, basit anlamda sanatın genel anlamı konusunda bile ne düşündükleri ciddi kuşkular uyandıracak anlamlar çıkabilen bir takım beyanları bulunmaktadır. Öyle ki bir çok faaliyette yaptıklarınızın ya da yapacaklarınızı ne olduğu sorulmadan ciddi anlamda eleştirilerek incelenmeden önce kaç dolar vererek ”o” sergiye ya da “bu” sempozyuma katılabileceğinizin belirtildiği tuhaf bir değersizlik politikası yaşanmaktadır. Durum böyle olunca abuk sabuk şeylerde yapmış olsanız dolarlarınız hatırına saygı ve iltifatta kusur edilmez, “bu güzel eğlencelerde” en iyi şekilde ağırlanırsınız. Oysa gerçekte, düzenlenen bu etkinliklerde elde edilen izlenimler; eve döndüğünüzde kese kağıdı ile manavdan aldığınız domateslerin yarısının çürük ve ezik olduğunu gördüğünüzde “manavla” ilgili edindiğiniz “kanaatle” tıpa tıp aynıdır. Yani etkilenme duygusu içerisinde olduğu sanılan her şey,

gerçeklerle yüz yüze kalınca, aslında tinsel aldanma içerisinde oluşan potansiyel bir nefret duygusuna dönüşmektedir.

Öyleyse sanat "etik" bir ideale sahip olamamaktan içine düştüğü bu "yaratıcısızlık" bunalımını ciddi konularla ilgilenen yaratıcı sanatçıların pek de bulunmaması nedeniyle gerçekten aşamamış ve olup biten bütün bu etkinliklerde sarf edilen sözler yapılan uygulamalar hiç bir fayda anlayışı içermeyen "kitap katipliğinden" başka bir işe maalesef yaramamıştır. Oysa yaratıcılık konusunda yeni söylemlerle alınabilecek tek tavır "felsefi bir sanat" tavrından başka bir şey değildir. Bu anlamda 21. yüzyılın sanat ve yaratıcılık değerleri;varlığı zaten mevcut olduğundan dolayı aşkın bir değer ortaya koyamayan figüratif eğilimlerin "kitap katipliğinden " ziyade, gözlem, emek ve cesaret isteyen "bilgi zabitliğini" şiddetle gerektirmektedir. Şimdi bu önemli belirleme hatırlatıldıktan sonra makalenin giriş bölümünde felsefedeki gerçeklik ve hakikat tartışmalarında; gerçekliğin, "bir kitap katipliği" olarak "neden" materyalizmin maddeciliğine hapis olduğu ve bunun karşılığında, hakikatin bir "bilgi zabitliği" tavrı olarak "neden" maddeyi aşan nesnel ideaları saltık düşüncenin yaratıcı ürünü olarak "aşkın bir özgürleşme değerine ulaştırdığı" çok daha derin bir biçimde anlaşılacaktır. Yani bir başka ifade ile "idealitedeki yaratıcılık özgürlüğü ya da yaratıcılığın özgürlüğündeki idealite" "bilginin zabiti" olmak gibi üstün bir zihinsel bilinç değerinin değerini ifade etmektedir.

Şimdi buraya kadar yapılan açıklamalarda; sanat ve felsefe bakımından hakikat ve gerçeklik arasında, paralel olarak soyut (non-figüratif) ve somut (figüratif) arasında var-olan karşıtlık tartışmalarına değinilmişti. Dolayısıyla bu nedenle makalenin başlığı, karşıtlığın figüratif tarafını "KİTAP KATIPLİĞİ" deyiimiyle temsil ederken, non-figüratif tarafını da saltık yaratıcılığa atıfta bulunulan "BİLGİ ZABİTLİĞİ" deyiimiyle temsil etmekte ve felsefeden hareket edilereközellikle sanat alanında yaratıcı olamamakla suçlanan"KİTAP KATIPLİĞİ" son derece ağır bir biçimde eleştirilmektedir. Peki bu ağır eleştiri, yaratıcı olamamakla suçladığı kitap katipliğini bu amacından uzaklaştırmaya çalıştıkça nereye varmak istemektedir...? Bu soruya verilebilecek cevapların hepsi yeni bir eleştiri anlayışını yansıtmakla birlikte, yine varmak istediği noktada yaratıcılığın genel geçer gücünü kullanacaktır. Böylece yaratıcılığın sahip olduğu bu güç yine sanatçının sahip olduğu keşfetme hırısındaki tutarlılıkla doğrudan belirlenecektir. Unutulmamalıdır ki; eleştirel yaratıcılığın tüketici bir tavır ortaya koyarak, her seferinde kendi kendisini yeniden yaratabilmesi, kendisini, yaratmanın yeniliği olarak ortaya koyabilmesi, sanatçının keşif hırısının eleştiriyi soğurarak (içsel özümseme) tüketme anlayışına ve gücüne bağlıdır. Ayrıca bu eleştiriler bilgi çağında yaşıyor olmanın bilincine varılmasını sağlamakla birlikte bu kadar bilgi çokluğu içinde saltık değer anlayışının yansıtıldığı hakiki değerın yükselmesini de sağlayacaktır. Dolayısıyla şimdi bir kez daha vurgulanacağı gibi 21. yüzyılın sanat ve yaratıcılık anlayışı, üretimsel düşüncenin yeni değerlerini keşfetmek ve bütün yönleriyle araştırmak mecburiyetindedir. Eğer yaşadığımız yüzyılda sanat ve yaratıcılık sorunlarına böyle bir bakış açısıyla yaklaşılmayacaksa, hiç kimse öncü bir tavra sahipmiş gibi bir atmosfer yaratarak rol yapmamalı ve saltık yaratıcılık konusunda mümkünse!...kapasitesinin yetemeyeceği işlere kalkışmamalıdır.

Fakat sonuç olarak, bu eleştiriler ne kadar sert bir üslupla söylenirse söylensin, bu tip niteliksizlikler hala “sanatsal yaratıcılıkmış gibi sunularak”, özellikle resim alanında; elma armut, masa, sandalye, çalı, çırpı, dağ, bayır, saksı, çiçek, börtü, böcek, cadde, adam, kadın, sokak, resimleri ya da içi boş fantezi dizileri halinde, sözde kavramsal sanat adına ama aslında “kavramsız sanat” olarak anlamsız bir biçimde tezahür etmeye büyük bir iştahla devam edecektir. Yine hala, sanat ve kavram konusunda hiç bir derinlik boyutu içermeyen bu nesnelere bir takım mekanlara yerleştirilerek “sözde güncel sanat” konusunda dışa vurulduğu sanılan sözde “gelecekçi üstünlükler” olarak makyajlanmaya, şişirmeye devam edilecektir. Hepsinden trajik olanı da öncelikle sanat çevrelerinde yetişen yeni nesiller, sonra da toplum, içi hiç bir zaman değerle dolamayacak bu örneklerle...hala beslenmeye, bunlarla iştiğal etmeye devam edecektir.

İşte bu makalede cesurca yapılan bütün eleştirilerde değinildiği gibi sanat ve yaratıcılık arasındaki problemler daha çok uzun bir süre boyunca “yaratıcısızlık bunalımını” aşamayacak, dolayısıyla sanat, “bilgi zabitlerinin” yerine “kitap katiplerinin” hegemonyası altında sırçalı saksılarda bitkisel hayat yaşamaya devam edecektir.